

Wertując izbowy biuletyn

To była odważna decyzja, na którą zapewne duży wpływ miał dr Antoni Tomaszewski, pierwszy prezes Izby Lekarskiej Łódzkiej, której tradycje kontynuuje dziś Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi.

Ryszard Poradowski

„Równo sto lat temu Zarząd Izby Lekarskiej Łódzkiej postanowił wydawać w formie okólników biuletyny, które będą bezpłatnie rozsyłane wszystkim członkom I.L.Ł., i będą zawierały informacje o ważniejszych sprawach z życia Izby, zarządzenia władz dotyczące lekarzy, zarządzenia władz Izby itd.” – tak w pierwszym numerze biuletynu z 1 lutego 1925 r. pisał prezes Izby Antoni Tomaszewski.

A chodziło o funkcjonowanie izb lekarskich „dla samorządnego uporządkowania spraw dotyczących interesów i bytu stanu lekarskiego, jego zadań i celów...”. Doktor jak mało kto widział potrzeby odrodzonej Polski, rozumiał też problemy środowiska, dlatego jednocześnie chciał pozyskać dla ich rozwiązywania największe autorytety medyczne Łodzi. Było to niezwykle ważne nie tylko z racji olbrzymiej biedy i niedoinwestowania szpitali po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, chodziło też o budowanie autorytetu samorządu lekarskiego i medyków.

W składzie Rady ILŁ byli m.in.: Bronisław Frenkel, Bronisław Koszutski, Aleksander Margolis, Eddward Mittelstaedt, Ludomir Nowierski, Seweryn Sterling i Stefan Rechniowski. Także w ówczesnym Zarządzie nie brakowało znakomitych medyków i społeczników, takich jak: Bronisław Frenkel, Ludomir Nowierski, Aleksander Margolis, Zdzisław Prechner czy Feliks Skusiewicz. Na czele Zarządu stał naczelnik Antoni Tomaszewski, a wicenaczelnikiem był Feliks Skusiewicz.

Jaka była kondycja Izby? W końcu 1924 roku liczyła ona 540 lekarzy, z których 349 pracowało w Łodzi, a 191 na prowincji. Oprócz ILŁ działają tu również: Związek Lekarzy PP, Towarzystwo Medycyny Społecznej i Koło Lekarzy im. Marcinkowskiego. Zarząd zajmował się wieloma problemami środowiska, ale do najważniejszych zaliczył opracowanie obszernego memoriału w sprawie nowelizacji ustawy o ubezpieczeniach społecznych. Wystąpił też o ustanowienie przy Sądzie Okręgowym Łódzkim stanowiska lekarza sądowego, co pozwoli wyeliminować – jak pisano – medyków nefachowych. Stanął też w obronie wielu medyków niesłusznie oskarżanych na łamach prasy, co potwierdza już wówczas istnienie tak popularnego wciąż hejtu.

W dniu 18 lutego 1924 roku wybrano Sąd Izby Lekarskiej Łódzkiej, w składzie którego znalazły się autorytety lekarskie: Henryka Frenklowa, Rundo Herman, Ksawery Jasiński, Józef Manteuffel, Izrael Margolis, Józef Marzyński, Adam Maszlanka, Edward Mittelstaedt (przewodniczący), Stanisław Skalski, Artur Starzyński, Seweryn Sterling i Adolf Tochterman. Łącznie mieli do rozpatrzenia 14 spraw, z których aż 8 wniesiono z powództwa medyków, 10 spraw dotyczyło wykroczeń przeciw etyce – w 2 przypadkach odmowy pomocy lekarskiej. W 6 sprawach, które trafiły do sądu, lekarska Temida wydała wyroki. Jeden z nich dotyczył „pozbawienia prawa praktyki na jeden miesiąc z zaostreniem wyroku”. Jeśli idzie o wyroki, m.in. potępiono branie przez lekarza zastawu w celu zabezpieczenia honorarium, z kolei medyk z Tomaszowa Mazowieckiego ukarany został surowo za wyłudzenie od Kasy Chorych „należności za zabiegi niewykonane”, co i dziś się zdarza.

Interesujące są przepisy dotyczące ogłoszeń lekarskich, czyli reklamy, co opisywał sam A. Tomaszewski. Już wówczas borykano się z problemem, który istnieje do dziś. „Ogłoszenie nie powinno nosić cech reklamy (duże litery, ramki itp.). Nowi medycy w pierwszym roku pobytu w mieście mogą ogłaszać się nie częściej aniżeli dwa razy tygodniowo, w następnych latach raz tygodnikowo”. I ciekawostka: „ogłaszanie listów dziękczynnych pacjentów do lekarzy jest niedopuszczalne”.

W biuletynie znalazł się też artykuł o zmarłym w Warszawie medyku Ludomirze Nowierskim, członku Zarządu ILŁ, byłym naczelnym lekarzu Kasy Chorych w Piotrkowie, gorącym patriocie, legionście. Przez znaczną część życia mieszkał w trybunalskim grodzie, gdzie dał się też poznać jako społecznik. Podobne wspomnienia o zmarłych medykach ukazują się również na łamach współczesnej prasy, m.in. „Panaceum”.

Ryszard Poradowski

Łódź, dnia 1 lutego 1925 r.

Biuletyn Nr. 1.

Wprowadzone Ustawą z dnia 2 grudnia 1921 r. Izby Lekarskie zaczynają w życiu odgrywać coraz większą rolę.

Ustawa określiła zakres działania Izb Lekarskich bardzo szeroko.

Art. 1 Ustawy tej brzmi:

„Zgodnie z art. 1 Ustawy o wykonywaniu praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem:

- a) dla samorządowego uporządkowania spraw, dotyczących interesów i bytu stanu lekarskiego, jego zadań i celów przy wykonywaniu obowiązków lekarskich względem społeczeństwa i w stosunku lekarzy między sobą, jak również strzeżenia jego praw, godności i sumienności;
- b) dla współdziałania z urzędami państwowymi i samorządowymi w sprawach zdrowia publicznego na obszarze Państwa Polskiego, ustanawia się urzędowe przedstawicielstwo samorządne stanu lekarskiego — Izby Lekarskie oraz Naczelną Izbę Lekarską“.

Nic więc dziwnego, że szereg spraw, podlegających Izbie, stale wzrasta i nie tylko stan lekarski jako całość, lecz i poszczególny lekarz styka się coraz częściej z Izbą. Brak bezpośredniej łączności pomiędzy władzami Izby a ogółem lekarzy utrudnia pracę Izby z jednej strony, z drugiej zaś kryje w sobie niebezpieczeństwo biurokratyzacji Izby. Zarząd znajduje się w bliższym kontakcie z Radą Izby, wybieraną raz na trzy lata, lecz składającą się z 20 członków, wówczas gdy ilość członków Izby Lekarskiej Łódzkiej, którymi w myśl art. 2 Ustawy są wszyscy lekarze na terenie województwa łódzkiego, znacznie przekroczyła 500.

Aby znaleźć drogę do porozumiewania się z ogółem lekarzy Zarząd I. L. Ł. postanowił wydawać w formie okólników biuletyny, które będą bezpłatnie rozsyłane wszystkim członkom I. L. Ł. i będą zawierały informacje o ważniejszych sprawach z życia Izby, zarządzenia władz dotyczące lekarzy, zarządzenia władz Izby i t. d.

Okładkę pierwszego numeru Biuletynu publikujemy na... ostatniej okładce tego numeru.

Zainteresowanych zapraszamy do sekretariatu OIL, gdzie można obejrzeć skan całego numeru. Z okazji stulecia wydania biuletynu, przez cały 2025 rok będziemy Państwu przybliżać streszczenia archiwalnych biuletynów międzywojennej Izby Lekarskiej.